

GRID

**Geometria w dyskursie.
Dyskurs w geometrii.**

ISBN 978-83-65850-19-5

GRID

Geometria w dyskursie. Dyskurs w geometrii.

Redakcja:

Wiesław Łuczaj

Recenzent:

dr hab. Jan Gryka

Publikacja finansowana ze środków na działalność statutową
Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach
w latach 2016-2017.

Temat i numer projektu badawczego:

Grid jako struktura, temat i kontekst dzieła sztuki. Nr 613560

Opracowanie graficzne i skład:

Wiesław Łuczaj

Współpraca:

Druk:

EMPORIUM, Paulina Zajdel-Chmielarska,
ul. Wapiennikowa 15, Kielce

Nakład: 500 szt.

ISBN 978-83-65850-19-5

© Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

SPIS TREŚCI

Wiesław Łuczaj, *Geometria w dyskursie – dyskurs w geometrii. Wprowadzenie* 5

CZĘŚĆ I

GEOMETRIA DYSKURSYWNA. TEKSTY.

1. Grzegorz Sztabiński, *Interdyskurs we współczesnej sztuce geometrycznej* 14
2. Maciej Zdanowicz, *Projekt Geometrii Dyskursywnej jako lektura i procedura. Sztuka nurtu wobec zagadnienia transmedialności* 26
3. Karolina Jabłońska, *Czy można szukać źródeł Geometrii Dyskursywnej w awangardzie I poł. XX w.* 38
4. Paulina Sztabińska, *Dyskurs o mieście i architekturze we współczesnej sztuce konkretnej* 42

CZĘŚĆ II

GEOMETRIA DYSKURSYWNA. ARTYŚCI.

1. Maria Cuevas, *RND – Fikcje oparte na losowości organicznej* 50
2. Jean-François Dubreuil, *Przegląd prasy* 52
3. Rita Ernst, *Abstrakt* 54
4. Gerhard Hotter, *Sekwencje matematyczne* 56
5. Josef Linschinger, *GRID w moich pracach* 58
6. Manfred Mohr, *Generative Geometric Art* 60
7. Grzegorz Mroczkowski, *Pejzaż* 62
8. Boris Müller, *Abstrakt* 64
9. Tadeusz Mysłowski, *Framing the Work, New York City 1994* 66
10. Jan Pamuła, *Abstrakt* 68
11. Zbigniew Romańczuk, *Grid system* 70
12. Mark Starel (Wiesław Łuczaj), *Rzeczywistość statystyczna* 72
13. Przemysław Suliga, *Kadrowanie rzeczywistości w Artificial Life* 74
14. Joa Zak, *Mapy aktywności* 76
15. Maciej Zdanowicz, *Soundscape* 78
16. Konrad Hajdamowicz, *Kod kreskowy zdarzeń* 80
17. Tomasz Jędrzejko, *Abstrakt* 81
18. Aleksandra Łatecka, *Podążając za linią. Czyli miejska geometria w kontekście geometrii dyskursywnej* 82
19. Małgorzata Łuszczak, *Pole widzenia – zawłaszczanie pejzażu* 83
20. Jakub Matys, *There is no noise* 84
21. Rafał Urbański, *QR – wieloznaczność przekazu* 85

CZĘŚĆ III
GRID. TEKSTY.

1. Krystyna Rybicka, *Siatka (grid) Manhattanu – geometryczna wizja nowego świata według Tadeusza Mysłowskiego* 87
2. Paulina Sztabińska, *Od kraty (grid) do performatywności. Ewolucja twórczości Henryka Stażewskiego* 101
3. Maciej Zdanowicz, *Aspekty „Linii rytmicznych” Wacława Szpakowskiego* 111
4. Stefan Szydłowski, *Dyskursywność w twórczości Stefana Krygiera* 135
5. Kazimierz M. Łyszcz, *Pragnienie powrotu do Edenu. Metafizyka i kombinatoryka w twórczości Aleksandra Olszewskiego* 139

CZĘŚĆ IV
DOKUMENTACJA KONFERENCJI I WYSTAW (WYBÓR)

1. Dokumentacja konferencji 156
2. 3. Międzynarodowa Wystawa GRID 158
3. HOMMAGE TO THE BLACK SQUARE 159
4. 5. Międzynarodowa Wystawa GRID 160
5. 7. Międzynarodowa Wystawa DISCURSIVE GEOMETRY 161
6. Koncerty kameralne 162

1. Geometria Dyskursywna

Źródeł abstrakcyjnej sztuki geometrycznej doszukiwać się można zarówno w prehistorycznych jaskiniowych rytach i malarstwie, neolitycznej ceramice, jak i w sztuce starożytnych Indii. Przez wieki różne cywilizacje, kultury i nurty używały niefiguratywnych form, bądź ukrytych geometrycznych siatek, do tworzenia dzieł o różnych przesłaniach: duchowych, filozoficznych, mimetycznych, estetycznych i innych. W XX wieku sztuka abstrakcyjna stała się jedną z dominujących form sztuki. W jej obszarze kolejne pojawiające się grupy, nurty i szkoły, korzystające z form geometryzujących lub geometrycznych, wyraźnie postawiły na refleksję intelektualną: filozoficzną, medytacyjną lub analityczną. Spośród wielu światowych przykładów takich grup, nurtów i szkół przytoczę te najbardziej znane: kubizm (1907), suprematyzm (1915), De Stijl (1917), konstruktywizm (1918), Bauhaus (1919), Blok (1923, Polska), Praesens (1926, Polska), Cercle et Carré (1929), Grupa „a.r.” (1929, Polska), sztuka konkretna (1930), Abstraction-Création (1932), Hard-Edge painting (1959), op-art (lata 50. XX w.), neokonstruktywizm (lata 50.), minimalizm (lata 60.), i inne. W ostatnim półwieczu, zgodnie z duchem postmodernizmu, wielu artystów tworzy geometryczne dzieła poza oficjalnymi „geometrycznymi” nurtami, odwołując się często do tradycji konceptualizmu i postkonceptualizmu, oraz do sztuki instalacji, nowych mediów, sztuki generatywnej czy nowych technologii.

W zgodnej opinii badaczy, w obszarze abstrakcji geometrycznej różni się dwie główne tendencje: filozoficzną oraz analityczną. Tendencja filozoficzna związana jest z tymi nurtami, które przywołują rozważania o bycie, o poszukiwaniu uniwersalnych zasad, obiektywizowaniu świata, transcendencji, duchowości. Za ojca tej tendencji uważa się twórcę neoplastycyzmu – Pieta Mondriana, zafascynowanego teozofią Schoenmaekersa¹. Tendencja analityczna związana jest z tymi nurtami, które odwołują się

¹ Mathieu Hubertus Josephus Schoenmaekers (1875-1944) był matematykiem i teozofem. Według części badaczy sformułował plastyczne i filozoficzne zasady ruchu De Stijl. Jednak według Roberta P. Welsha idee Mondriana nabrały kształtu, zanim spotkał się z Schoenmaekerssem. Zob. Carel Blotkamp, *Mondrian: The Art of Destruction*, Reaktion Books, 2001, s. 111; Robert P. Welsh, *Mondrian and Theosophy – Part one* [w:] <https://www.theosophyforward.com/index.php/theosophy-and-the-society-in-the-public-eye/643-mondrian-and-theosophy-part-one.html>

do możliwości samej sztuki: elementów składowych dzieła, konstrukcji, struktury, formy. Za jej ojca uważa się Theo van Doesburga, malarza i teoretyka sztuki, który w 1930 roku opublikował „Manifest sztuki konkretnej”. Zgodnie z punktem 3. Manifestu *Obraz musi być w całości zbudowany z czysto plastycznych elementów, mianowicie z powierzchni i kolorów. Element obrazowy nie ma żadnego znaczenia poza „sobą”; w konsekwencji obraz nie ma innego znaczenia niż „on sam”*².

Zatem te dwie główne tendencje zakładają, że przesłanie sztuki geometrycznej jest związane albo z filozofią (bytem uniwersalnym) albo z samym obrazem. Obie tendencje eliminują jakiegokolwiek referencje do świata codziennego ludzi, do aktualnej rzeczywistości, jej społecznej i kulturowej kondycji. Tymczasem wielu artystów tworzących w XX wieku ulegało pokusie ucieczki z modernistycznego paradygmatu uniwersalności. Sam Piet Mondrian w serii *New York City* (1941-43) odnosił się do rytmu nowoczesnej metropolii. W latach 70. Tadeusz Mysłowski także wybrał Manhattan jako inspirację i teren swoich realizacji: *Avenue of the Americas* (1974-1979) i *Towards Organic Geometry* (1972-1994).³ Frank Stella, główny przedstawiciel minimal art, tworząc cykl *Polish Village* (Polskie miasteczka) z początku lat 70. inspirował się fotografiami i rysunkami drewnianych synagog z albumu Marii i Kazimierza Piechotków „Bóżnice drewniane”⁴. W obszarze nowych mediów prace takich pionierów z lat 50. i 60. jak: Herbert W. Franke, Michael Noll czy John Whitney wprowadziły dyskurs nowych technologii do obszaru abstrakcji geometrycznej, a twórczość Manfreda Mohra z lat 70. przesunęła obszar poszukiwań w stronę sztuki generatywnej i obrazowania z użyciem algorytmów stworzonych bezpośrednio przez artystę. Przykłady można by mnożyć.

Zauważalna wielość postaw artystycznych nastawionych na jakiś rodzaj referencji do rzeczywistości spowodowała, że w 2011 roku Grzegorz Sztabiński wskazał na konieczność uzupełnienia głównych obszarów abstrakcji geometrycznej: sztuki konkretnej i sztuki jako filozofii, o geometrię w dyskursie.⁵ Sztabiński odnosił pojęcie geometrii w dyskursie nie tylko

do sztuki, ale także do dyskursów w naukach humanistycznych, głównie w filozofii. Jego diagnoza dała mi bodziec do zainicjowania nowego spojrzenia na sztukę geometryczną, do redefinicji pewnych postaw, przekonania wbranych artystów, że ich twórczość programowo nie mieści się w sztuce konkretnej. Wreszcie skłoniła mnie do utworzenia nieformalnej międzynarodowej grupy pod nazwą *Discursive Geometry*. Ta nazwa odnosi się także do nowo zauważonych tendencji w sztuce geometrycznej, charakteryzujących się silnym zaakcentowaniem warstwy dyskursywnej dzieł, zerwaniem z postulatem poszukiwania zasad uniwersalnych, i postawieniem na sztukę z wyraźnymi referencjami do codziennej rzeczywistości. Powołanie *Discursive Geometry* w 2011 roku było inicjatywą, u której źródeł leżą także moje wcześniejsze doświadczenia artystyczne. Od ukończenia studiów w 1985 roku tworzyłem prace inspirowane przyrodą w serii *Triticum* (łac. pszenica) oraz *Drumheller* (kanion na kanadyjskiej prerii). Od roku 1999 roku realizuję natomiast prace oparte na koncepcji **sztuki statystycznej**⁶ i związanego z nią pojęcia **rzeczywistości statystycznej**, których także jestem autorem. Obrazy statystyczne z serii *Polak statystyczny, Mapowanie Cywilizacji czy Człowiek jako baza danych* inspirowane są raportami statystycznymi na temat zachowań społecznych Polaków lub statystykami z wybranych obszarów nauki i kultury.

Uczestnicząc w ponad dwudziestu *Plenerach i Sympozjach dla Artystów Posługujących się Językiem Geometrii* organizowanych nieprzerwanie od 1982 roku przez dr Bożenę Kowalską, poznałem wielu wybitnych polskich i zagranicznych artystów, w tym Ritę Ernst (Szwajcaria), Josefa Linschingera (Austria) i Gerharda Hottera (Niemcy). Dzięki nim poznałem Jean-François Dubreuil (Francja), Waldemara Bachmeiera (Niemcy), Marię Cuevas (Hiszpania). Te postaci są dla mnie kluczowe, bo ich twórczość odnosi się do jakiejś zastanej rzeczywistości, do dyskursów, których klasyfikację przedstawiam poniżej. Także z nimi, głównie z Gerhardem Hotterem, Ritą Ernst i Josefem Linschingerem omawiałem założenia *Discursive Geometry*⁷, jak i ustalałem nazwę tej nowej tendencji.

W latach 2011-2017 zorganizowałem kilka międzynarodowych wystaw, zestawiając lub przeciwstawiając sztuce konkretnej Geometrię Dyskursywną:

Radziejowicach, Mazowieckie Centrum Sztuki Współczesnej „Elektrownia” w Radomiu, kurator: dr Bożena Kowalska

⁶ Pierwszy manifest Sztuki Statystycznej powstał w roku 2002. W niniejszej publikacji, w autorskiej wypowiedzi na str ... zamieszczam jego ostatnią wersję z roku 2016.

⁷ Zob. <http://discursivegeometry.pl>

² Appendix A *Concrete Art Manifesto* [w:] <https://link.springer.com/content/pdf/bbm%3A978-1-4614-7052-6%2F1.pdf>. Tłumaczenie Wiesław Łuczaj.

³ W niniejszej publikacji szerzej o twórczości Tadeusza Mysłowskiego pisze Krystyna Rybicka w tekście *Siatka (grid) Manhattanu – geometryczna wizja nowego świata według Tadeusza Mysłowskiego*

⁴ Wystawa *Frank Stella i synagogi dawnej Polski*, Muzeum POLIN, Warszawa, 19.02-20.06.2016, <http://stella.polin.pl>

⁵ Przywołuję z pamięci wystąpienie prof. Grzegorza Sztabińskiego na XXIX Międzynarodowym plenerze i sympozjum *Sztuka a poznanie*, Dom Pracy Twórczej MKiDN w

- CONCRETE / SYSTEM, Galeria XS, Kielce (11.02-03.03.2011), Muzeum Warmii i Mazur, Galeria Zamek, Reszel (11.05-11.07.2012)
- DISCURSIVE GEOMETRY, Galeria XS, Kielce (17.04-10.05.2013)
- CONCRETE / DISCOURSE, Europejska Galeria Sztuki, Dom Aukcyjny Millenium, Rzeszów (13.09-31.10.2013)
- RELATIONAL GEOMETRY, Galeria Działań, Warszawa (18.12.2014-30.01.2015)
- CONCRETE / DISCOURSE / RELATION, BWA Ostrowiec Świętokrzyski (6.03-6.04.2015)
- DISCURSIVE GEOMETRY (druga edycja), Galeria XS, Kielce (5-19.09.2015)
- 3. Międzynarodowa wystawa GRID, Galeria XS, Kielce (10.09-10.10.2016)
- 4. Międzynarodowa Wystawa GRID, Galeria Akademicka, Cieszyn (29.03-25.04.2017)
- 7th DISCURSIVE GEOMETRY, Galeria XS, Kielce, (18.09-18.10.2017)
- 5th GRID, Galeria XS, Kielce, (18.09-18.10.2017)

Począwszy od 2012 roku, zapraszam do artystycznej współpracy ówczesnych i obecnych doktorantów Instytutu Sztuk Pięknych Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, m.in. Macieja Zdanowicza, Joannę Zak, Przemysława Suligę, Jakuba Matysa, Rafała Urbańskiego, których włączam do wspólnych projektów. A także nawiązuję coraz szersze kontakty z artystami z całego świata, w tym z pionierem sztuki cyfrowej opartej na algorytmach – Manfredem Mohrem.

Razem z Maciejem Zdanowiczem zorganizowałem w 2015 roku pierwszą konferencję „Geometria w dyskursie. Dyskurs w geometrii” poświęconą nowym tendencjom w obszarze sztuki geometrycznej oraz rozpoznaniu wyzwań, jakie dla tej sztuki niosą aktualne przemiany społeczne, kulturowe, technologiczne i artystyczne. Konferencja stała się wydarzeniem cyklicznym, realizowanym każdego roku, ostatnio wspólnie z Akademią Sztuk Pięknych w Warszawie (2017), a od roku 2018 we współpracy międzynarodowej, w tym z Uniwersytetem Complutense w Madrycie, Hiszpania. Z Maciejem Zdanowiczem dokonaliśmy także klasyfikacji obszarów działalności wybranych artystów, zaproszonych do towarzyszących konferencji wystaw. Mieszczą się one w ramach aktualnych dyskursów społecznych, humanistycznych i z obszaru nauk ścisłych:

- Waldemar Bachmeier (Niemcy) – Lotto
- Maria Cuevas (Hiszpania) – biomimetyka
- Jean-François Dubreuil (Francja) – massmedia, przegląd prasy
- Rita Ernst (Szwajcaria), Aleksandra Łatecka – architektura
- Konrad Hajdamowicz – film, kod kreskowy zdarzeń
- Gerhard Hotter (Niemcy), Jan Pamuła – systemy matematyczne
- Tomasz Jędrzejko – waga ciała, kondycja fizyczna
- Josef Linschinger (Austria) – tekst
- Wiesław Łuczaj (vel Mark Starel) – rzeczywistość statystyczna, człowiek jako baza danych
- Manfred Mohr (USA), David Mrugała (Niemcy/Korea Poł.), Jakub Matys – algorytm, procedura
- Boris Müller (Niemcy) – teksty kultury, wizualizacja danych
- Grzegorz Mroczkowski, Małgorzata Łuszczak – mapping, pejzaż
- Tadeusz Mysłowski (USA) – urbanistyka, geometria organiczna
- Zbigniew Romańczuk – nowe pola obrazowania
- Przemysław Suliga – sztuczne życie
- Rafał Urbański – QR kod
- Joa Zak – codzienność
- Maciej Zdanowicz – pejzaż dźwiękowy

Międzynarodowa grupa artystów tworzących w obrębie Geometrii Dyskursywnej nie formułuje wspólnego programu. Impulsem do grupowych wystąpień jest zbieżność dotychczasowych doświadczeń twórczych, sytuujących się zarówno na granicach sztuki konkretnej, jak i na styku sztuki z obszarem wizualizacji danych. Grzegorz Sztabiński w 2015 roku twórczość nurtu Geometrii Dyskursywnej określił jako tendencje interdyscyplinarne, na pograniczu wielu dyskursów.⁸

2. GRID

Mimo różnych znaczeń, GRID jest dla mnie przede wszystkim łącznikiem między sztuką konkretną a Geometrią Dyskursywną. Stanowi naturalne pole spotkania artystów, bez narzucania żadnej ze stron własnych idei. Jego niezmiernie ważną cechą są granice znaczenia, oparte zarówno na siatce kompozycji jak i na współczesnych sieciach oraz złożonych relacjach i powiązaniach. Maciej Zdanowicz w naszym wspólnym komunikacie z II

⁸ W niniejszej publikacji szerzej o nurcie Geometrii Dyskursywnej pisze Grzegorz Sztabiński w tekście *Interdyskurs we współczesnej sztuce geometrycznej*

Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Artystycznej GEOMETRIA W DYSKURSIE – DYSKURS W GEOMETRII pt. Grid, napisał:

Słowo „grid” w języku angielskim odnosi się do pojęcia „kraty”, „siatki”, „sieci”. W szerszym rozumieniu może ono określać strukturę, plan, schemat, rozmieszczenie czy połączenia i istniejące zależności. W przypadku rozważań nad sztuką, a przede wszystkim obrazem jest tożsamy z terminem „kompozycji”, to środek prowadzący do ustalenia porządku plastycznego, zasada organizująca. Grid objawiać się może zarówno jako niewidoczny szkielet strukturalny dzieła, istniejące wewnątrz jego układu napięcia, interakcja osi i kierunków, ale i postać bezpośrednio wyrysowana, nie tylko determinująca dany artefakt ale i stanowiąca jego treść. Grid jest nieodłączną cechą morfologii wszelkich form plastycznych. Występuje on już w czasach starożytnych, kiedy to Egipcjanie, Grecy czy Rzymianie poczynają stosować matematyczny moduł w konstrukcji wszelkich obiektów z obszaru sztuki, architektury. Później jego postać uzależniona jest od perspektywy, tj. geometrycznego rzutu będącego odwzorowaniem danej przestrzeni. Na początku XX w. poczyną on demonstrować swą najczystsza formę – schemat równoległych i prostopadłe przecinających się prostych. Rossalind E. Krauss w książce „Oryginalność awangardy i inne mity modernistyczne” („The Originality of the Avant-Garde and Other Modernist Myths”, 1986) postrzega siatkę, jako jeden z symptomów sztuki nowoczesnej i wiąże ją, m.in. z dążnością ku obiektywizacji dzieła wizualnego. Awangarda i neoawangarda dokonują usamodzielnienia gridu jako tematu. W praktykach postmodernistycznych jego znaczenie rozciąga się na różnego rodzaju sieci, relacje złożonych i zmiennych powiązań sytuujących się we wszelkich obszarach współczesnego życia. Pojmujemy go, jako system integrujący i zarządzający elementami struktury oraz zasobami jego treści. Między innymi stanowi on nieodłączny element środowiska cyfrowego, jest matrycą, na której realizują się procesy digitalne w zakresie tworzenia i przetwarzania obrazów.⁹

Odwolując się do poruszonego zagadnienia, chcieliśmy w latach 2016-2017 zbadać zależności istniejące między różnymi znaczeniami gridu a formą wizualną, treścią i kontekstem współczesnych praktyk artystycznych wyrażających się za pomocą języka konkretnego. Zaproponowaliśmy poniższe zagadnienia:

⁹ zob. http://isp.ujk.edu.pl/_galeries/discursive%20geometry/GRID%202016%20-%20komunikat%20konferencyjny.pdf

1. Geometria dyskursywna – pojęcie, prekursorzy, współczesne praktyki podejmowane dyskursy itp.
2. Grid jako struktura obrazu. Kompozycja i środki wyrazowe sztuki posługującej się językiem konkretnego.
3. Grid jako związki, relacje, zależności w obszarze sztuki, kultury, nauki, techniki, życia codziennego.
4. Grid jako element dyskursu w aktualnej sztuce geometrii.
5. Grid w praktykach artystycznych z obszaru mappingu, sztuki generatywnej i nowych technologii.
6. Grid w sztuce awangardy, neawangardy, postmodernizmu.

Do naszej dyskusji zaprosiliśmy artystów reprezentujących klasyczne i nowe media, zwłaszcza malarzy, twórców form multi i intermedialnych, krytyków, kuratorów, teoretyków i historyków sztuki, dla których istotnym obszarem badań jest sztuka geometrii i jej obecne przemiany. Lista uczestników konferencji oraz towarzyszących im wystaw i koncertów, w latach 2016-2017 objęła 117 artystów i teoretyków z 15 krajów – Austrii, Bułgarii, Czech, Francji, Hiszpanii, Holandii, Niemiec, Norwegii, Polski, Rosji, Słowacji, Szwecji, Szwajcarii, Węgier i USA, w tym:

Monika Aleksandrowicz (PL), Natalia Andrzejewska (PL), Štefan Balázs (SK), Jakub Balicki (PL), Andrzej Banachowicz (PL), Małgorzata Bielecka (PL), Anna Maria Bogner (A), Hartmut Böhm (D), Hellmut Bruch (A), Ove Carlson (S), Dominique Chapuis (F/D), Max Cole (USA), Waltraut Cooper (A), Maria Cuevas (E), Monika Czarska (PL), Mateusz Dąbrowski (PL), Georgi Dimitrov (BG), Małgorzata Dobrzyniecka-Kojder (PL), Jean-François Dubreuil (F), Jacek Dyrzyński (PL), Rita Ernst (CH), Gerhard Frömel (A), Dariusz Gajewski (PL), Aleksandra Gieraga (PL), Julián Gil (E), Hans Jörg Glattfelder (CH), Eugen Gomringer (CH), Małgorzata Gorgolewska (PL), Dorota Grynczel (PL), István Haász (HU), Konrad Hajdamowicz (PL), Gerard van der Horst (NL), Gerhard Hotter (D), Victor Hulik (SK), Karolina Jabłońska (PL), Karolina Jaklewicz (PL), Zbyněk Janáček (CZ), Wiktor Jędrzejec (PL), Tomasz Jędrzejko (PL), Arkadiusz Karapuda (PL), Rafał Kochański (PL), Vesna Kovacic (D), Andrea Maria Krenn (A), Jo Kuhn (D), Agata Kurzyk (PL), Marlena Lenart (PL), Josef Linschinger (A), Christine Löw (D), Aleksandra Łatecka (PL), Małgorzata Łuszczak (PL), Susanne Kathlen Mader (N), Jakub Matys (PL), Dora Maurer (HU), Jerzy Mądrawski (PL), Bartłomiej Michalski (PL), Marcin Mikołajczyk (PL), Tomasz Milanowski (PL), Jan Mioduszewski (PL), Michał Misiak (PL), Manfred Mohr (USA), Grzegorz Mroczkowski (PL), Boris Müller (D), Adam Myjak (PL), Tadeusz Mysłowski (USA),

Paweł Nowak (PL), Beata Oberc-Niemczyk (PL), Aleksander Olszewski (PL), Błażej Ostoja Lniski (PL), László Ottó (HU), Jürgen Paas (D), Przemysław Paliwoda (PL), Jan Pamuła (PL), Alicja Panasiewicz / Adam Panasiewicz (PL), Alina Picazio (PL), Sławomir Plewko (PL), Anto Rabzas (E), Otto Reitsperger (D), Franz Riedl (A), Jaume Rocamora (E), Zbigniew Romańczuk (PL), Michael Rottmann (A/D), Reinhard Roy (D), Pavel Rudolf (CZ), Andrey Ryzhov (RUS), Anna Sawicka (PL), Akelei Sell (D), Zbigniew Sikora (PL), Małgorzata Skorupa (PL), Adam Skóra (PL), Magdalena Snarska (PL), Mark Starel (PL), Jacek Staszewski (PL), Esther Stocker (A), Jolanta Studzińska (PL), Przemysław Suliga (PL), Rafał Szrajber (PL), Paulina Sztabińska (PL), Grzegorz Sztabiński (PL), Stefan Szydłowski (PL), Artur Tanikowski (PL), Sabina Twardowska (PL), Rafał Urbański (PL), Jorge Varas (E), Jean-Pierre Viot (F), Martin Vosswinkel (D), Agnieszka Wasiak (PL), Beata Wawrzecka (PL), Wojciech Wierzbicki (PL), Joa Zak (PL), Zawa & Worpus (PL), Tomasz Zawadzki (PL), Olga Ząbroń (PL), Maciej Zdanowicz (PL), Katarzyna Ziółowicz (PL), Wojciech Zubala (PL).

3. Publikacja

Niniejsza monografia prezentuje aktualny stan badań nad sztuką Geometrii Dyskursywnej, ukazuje w zarysie sylwetki artystów z tego kręgu oraz ich artystyczną *practis*. Wspólny mianownik jakim jest tu GRID, w jego wieloznacznych odniesieniach, prowadzi do kolejnych aspektów tej sztuki. W roku 2018 głównym hasłem konferencji i wystaw staną się *complexity* i *processing* jako elementy dyskursu aktualnej sztuki spod znaku geometrii.

Książka została podzielona na części, z których pierwsza zawiera teksty odnoszące się do Geometrii Dyskursywnej. Część druga stanowi rodzaj katalogowej prezentacji sztuki głównych przedstawicieli nurtu *Discursive Geometry*. W części trzeciej znajdują się teksty dotyczące zagadnień gridu, a także przybliżające aspekty twórczości wybranych artystów, nie tylko w kontekście gridu czy dyskursywności. Część czwarta zawiera wybór dokumentacji zdjęciowej z drugiej i trzeciej konferencji „Geometria w dyskursie – dyskurs w geometrii”, a także towarzyszących im wystaw.

Książka jest pierwszą tego typu publikacją, dokumentem prezentującym przegląd tendencji rodzącego się nowego nurtu w obszarze sztuki geometrycznej. Mam nadzieję, że założenia Geometrii Dyskursywnej okażą się inspirujące i bliskie także innym artystom i teoretykom, poszukującym współczesnych metod odniesienia się poprzez sztukę do zastanej rzeczywistości.

1. Otwarcie II Konferencji przez JM Rektora Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach prof. zw. dr hab. Jacka Semaniaka, 2016

2. Uczestnicy II Konferencji, Instytut Sztuk Pięknych UJK w Kielcach, 2016

3. Referat inauguracyjny, prof. Grzegorz Sztabiński (ASP Łódź), „Język, dyskurs, interdyskurs w sztuce geometrycznej a problem kraty”, 2016

4. prof. Maria Cuevas (Uniwersytet Complutense w Madrycie), referat „Surface Tessellations through Parametric Modelling. Voronoi, Delaunay and others”, 2016

5. Julian Gil (Uniwersytet Complutense w Madrycie), referat „Cuaderno de Polonia”, 2016

6. Vesna Kovacic (Ulm, Niemcy), referat „Anamorphose – Nichteuclidisch-Euklidisch”, 2016

Dokumentacja Konferencji (wybór)

1. II Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Artystyczna GEOMETRIA W DYSKURSIE – DYSKURS W GEOMETRII pt. GRID, Instytut Sztuk Pięknych UJK w Kielcach, ECEG Chęciny, 10-14 września 2016
2. III Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Artystyczna GEOMETRIA W DYSKURSIE – DYSKURS W GEOMETRII, Instytut Sztuk Pięknych UJK w Kielcach, ECEG Chęciny, 25-26 września 2017

1

2

3

4

5

6

1. Spotkanie panelowe, ECEG Chęciny, 2016

2. Georgi Dimitrov (nonsolia/orthogonal: international forum for non-objective art, Sofia), referat „Non-Objective Art in Bulgaria”, 2016

3. prof. Jan Pamuła (ASP Kraków), referat „Dwa spojrzenia na Grid”, moderator dr hab. Alicja Panasiewicz (UP Kraków), 2016

4. dr Michael Rottmann (University of Art, Linz, Ars Electronica Linz), referat „The GRID as a Strategie at work with Text and Image, at the example of Josef Linschinger's new publication”. Po prawej Josef Linschinger. 2016

5. dr Maciej Zdanzowicz (UJK Kielce), referat „Poza wizualność – geometria transmedialna. Czytanie, słuchanie „Linii rytmicznych” Wacława Szpakowskiego”, moderator prof. Wiesław Łuczaj, 2017

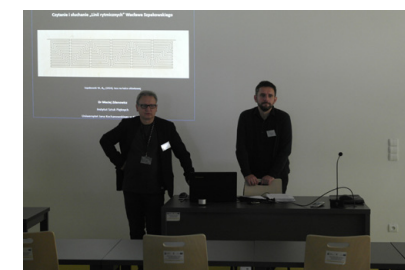
2

3

4

5

6

7

Na poprzedniej stronie:

6. Otwarcie III Konferencji przez Prorektora ASP w Warszawie, prof. Wiktora Jędrzejca (z lewej). Po prawej dr hab. Magdalena Snarska, moderator pierwszego panelu oraz prof. Wiesław Łuczaj (w środku).

7. dr Arkadiusz Karapuda (ASP Warszawa), referat „Miejsce-Przeźnię-Sieć”, 2017

3. Międzynarodowa Wystawa GRID

Wystawa towarzysząca II Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Artystycznej Geometria w dyskursie – dyskurs w geometrii, Galeria XS, Kielce, 10 września – 10 października 2016 r.

UCZESTNICY:

Monika Aleksandrowicz (PL), Natalia Andrzejewska (PL), Jakub Balicki (PL), Andrzej Banachowicz (PL), Dominique Chapuis (F/D), Waltraut Cooper (A), Maria Cuevas (E), Monika Czarska (PL), Mateusz Dąbrowski (PL), Georgi Dimitrov (BG) Małgorzata Dobrzyńska-Kojder (PL), Jean-François Dubreuil (F), Rita Ernst (CH), Julián Gil (E), Małgorzata Gorgolewska (PL) Dorota Grynczel (PL), István Haász (H), Gerhard Hotter (D), Karolina Jaklewicz (PL), Tomasz Jędrzejko (PL), Vesna Kovacic (D) Jo Kuhn (D), Marlena Lenart (PL), Josef Linschinger (A) Jakub Matys (PL), Bartłomiej Michalski (PL), Marcin Mikołajczyk (PL) Michał Misiak (PL), Grzegorz Mroczkowski (PL), Boris Müller (D), Beata Oberc-Niemczyk (PL), Aleksander Olszewski (PL), Jürgen Paas (D), Przemysław Paliwoda (PL), Jan Pamuła (PL), Adam Panasiewicz (PL), Alicja Panasiewicz (PL), Sławomir Plewko (PL), Otto Reitsperger (D), Zbigniew Romańczuk (PL) Reinhard Roy (D), Adam Skóra (PL), Magdalena Snarska (PL), Mark Starel (PL), Jolanta Studzińska (PL) Przemysław Suliga (PL), Grzegorz Sztabiński (PL), Martin Vosswinkel (D), Agnieszka Wasiak (PL) Wojciech Wierzbicki (PL), Joa Zak (PL), Tomasz Zawadzki (PL), Olga Ząbroń (PL), Maciej Zdanowicz (PL)

1-3. Widok ogólny

4. Otwarcie wystawy przez Dziekana WPiA dr hab. Sławomira Kozieja oraz prof. Wiesława Łuczaj

1

2

3

4

HOMMAGE TO THE BLACK SQUARE

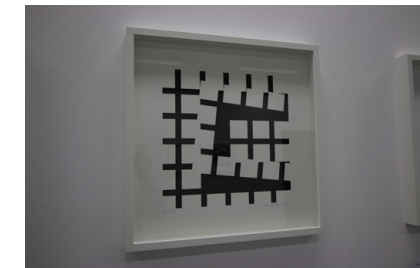
Wystawa towarzysząca II Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Artystycznej Geometria w dyskursie – dyskurs w geometrii, Galeria XS, Kielce, 10 września – 10 października 2016 r.

1

2

3

4

5

Wystawa przeniesiona z Lindner Gallery w Wiedniu, Austria.

UCZESTNICY:

Anna Maria Bogner (A), Hartmut Böhm (D), Hellmut Bruch (A), Max Cole (USA), Gerhard Frömel (A), Hans Jörg Glattfelder (CH), Eugen Gomringer (CH), Andrea Maria Krenn (A), Josef Linschinger (A), Wiesław Łuczaj (PL), Dora Maurer (H), Franz Riedl (A), Pavel Rudolf (CZ), Andrey Ryzhov (RUS), Akelei Sell (D), Esther Stocker (A)

1. Widok ogólny wystawy

2. Dora Maurer (H)

3. Esther Stocker (I/A)

4. Otwarcie wystawy, prof. Wiesław Łuczaj

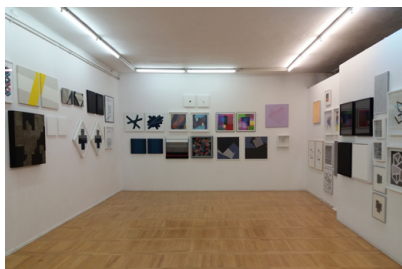
5. prof. Maria Cuevas i prof. Julian Gil (E)

5. Międzynarodowa Wystawa GRID

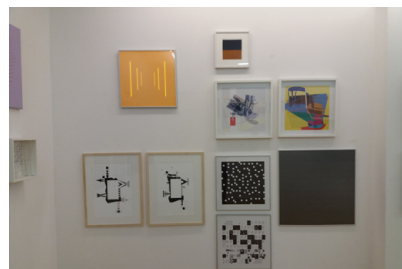
Wystawa towarzysząca III Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Artystycznej Geometria w dyskursie – dyskurs w geometrii, Galeria XS, Kielce, 18 września – 18 października 2017 r.

UCZESTNICY: Štefan Balázs (SK), Małgorzata Bielecka (PL), Hellmut Bruch (A), Ove Carlson (S), Dominique Chapuis (F/D), Mateusz Dąbrowski (PL), Jacek Dyrzyński (PL), Dariusz Gajewski (PL), Aleksandra Gieraga (PL), Julián Gil (E), István Haász (HU), Gerard Van Der Horst (NL), Victor Hulik (SK), Zbyněk Janáček (CZ), Wiktor Jędrzejec (PL), Arkadiusz Karapuda (PL), Rafał Kochański (PL), Jo Kuhn (D), Christine Löw (D), Susanne Kathlen Mader (N), Tomasz Milanowski (PL), Jan Mioduszewski (PL), Michał Misiak (PL), Adam Myjak (PL), Paweł Nowak (PL), Aleksander Olszewski (PL), Błażej Ostoja Lniski (PL), László Ottó (HU), Alicja Panasiewicz / Adam Panasiewicz (PI), Alina Picazio (PI), Sławomir Plewko (PL), Anto Rabzas (E), Jaime Rocamora (E), Reinhard Roy (D), Zbigniew Sikora (PL), Magdalena Snarska (PL), Jacek Staszewski (PL), Sabina Twardowska (PL), Jorge Varas (E), Jean-Pierre Viot (F), Martin Vosswinkel (D), Agnieszka Wasiak (PL), Zawa & Worpus (PL), Tomasz Zawadzki (PL), Olga Ząbroń (PL), Katarzyna Ziółowicz (PL), Wojciech Zubala (PL)

1-4. Widok ogólny wystawy

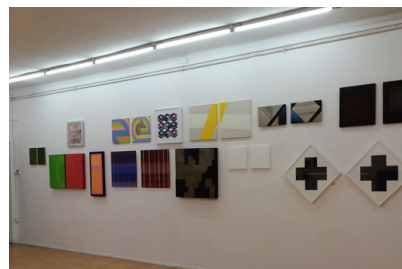
1

2

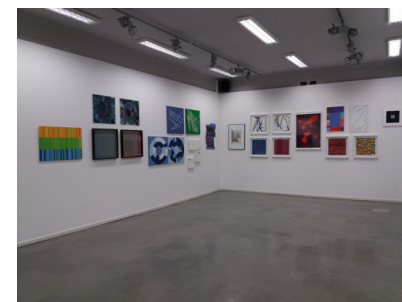

3

4

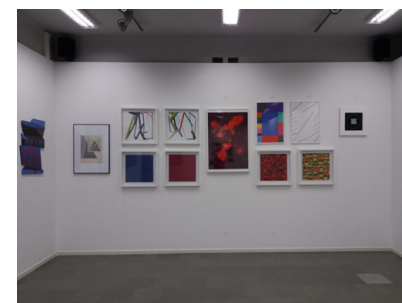
7. Międzynarodowa Wystawa DISCURSIVE GEOMETRY

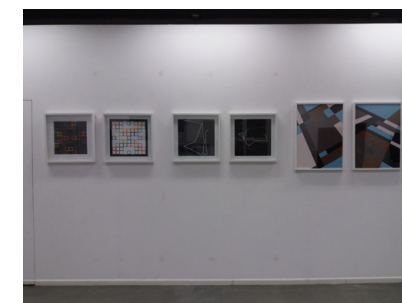
1

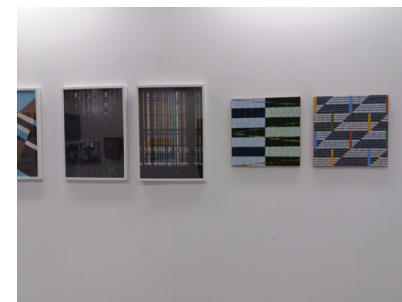
2

3

4

5

6

7

8

Wystawa towarzysząca III Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Artystycznej Geometria w dyskursie – dyskurs w geometrii, Galeria XS, Kielce, 18 września – 18 października 2017

UCZESTNICY: Maria Cuevas (E), Jean-François Dubreuil (F), Rita Ernst (CH), Konrad Hajdamowicz (PL), Gerhard Hotter (D), Tomasz Jędrzejko (PL), Josef Linschinger (A), Aleksandra Łatecka (PL), Małgorzata Łuszczak (PL), Manfred Mohr (USA), Grzegorz Mroczkowski (PL), Boris Müller (D), Tadeusz Mysłowski (USA), Jan Pamuła (PL), Zbigniew Romańczuk (PL), Mark Starel (PL), Przemysław Suliga (PL), Grzegorz Sztabiński (PL), Rafał Urbański (PL), Joa Zak (PL), Maciej Zdanowicz (PL)

1-6 i 8 Widok ogólny

7. Tadeusz Mysłowski, USA

Koncerty kameralne:

1-2. Agata Kurzyk (PL), wiolonczela i kompozycje. ISP Kielce, 2016

3-6. Trio: Małgorzata Skorupa – skrzypce, Anna Sawicka – wiolonczela, Jerzy Mądrowski – akordeon.

**W programie :
Jerzy Mądrowski – „Grid” na skrzypce, akordeon i wiolonczelę (prawkonanie światowe),
– „Album polski” na skrzypce, akordeon i wiolonczelę (części: Polonez, Kujawiak, Oberek i Krzesany),
– „Epitafium 2014” na skrzypce, akordeon i wiolonczelę,
– „Muzyka czasu i przestrzeni” na skrzypce, akordeon i wiolonczelę.
ECEG Chęciny, 2016**

7-8. Agata Kurzyk (PL), „Big Bad Birds”, wiolonczela i kompozycje. ISP Kielce, 2017

Koncerty kameralne

Koncerty kameralne towarzyszące II i III Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Artystycznej Geometria w dyskursie – dyskurs w geometrii, ISP Kielce, ECEG Chęciny, 2016-2017.

1

2

3

4

5

6

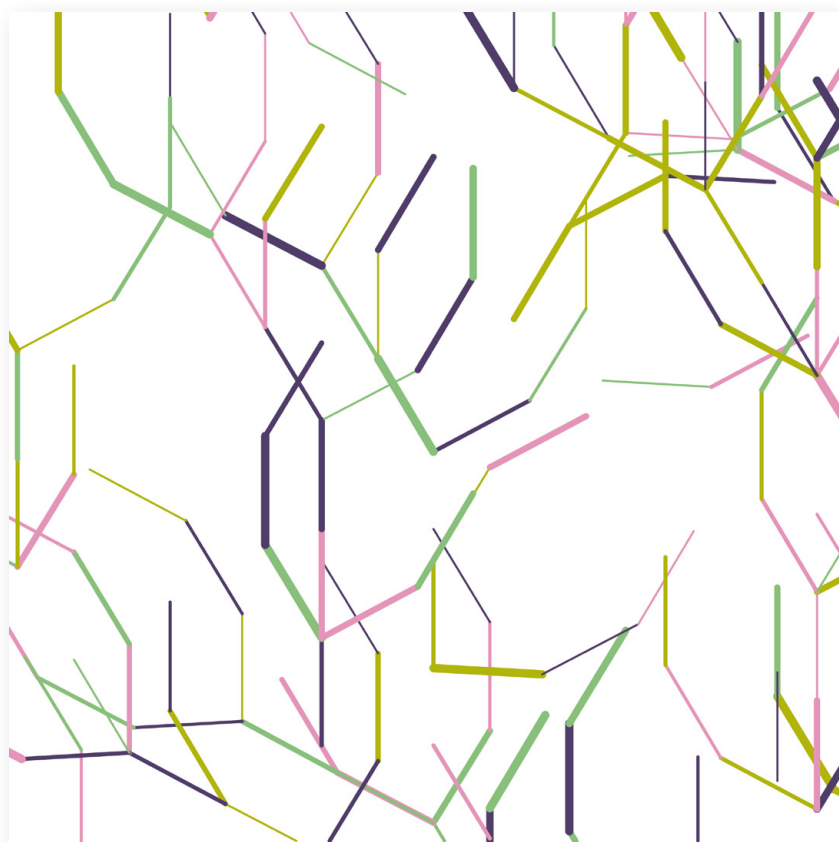

7

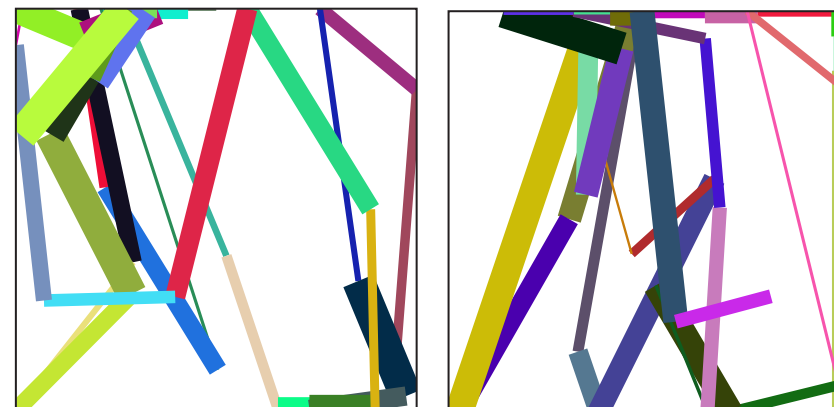

8

Maria
CUEVAS
(Hiszpania)

From A to B.
Biomimetic pat-
terns. S-02,
druk cyfrowy,
50x50 cm,
2016

Po lewej:
RND. S-01[05],
druk cyfrowy,
50x50 cm,
2017

Po prawej:
RND. S-01[03],
druk cyfrowy,
50x50 cm,
2017

Maria CUEVAS

RND - Fikcje oparte na losowości organicznej

RND, Random, Rand ... są zaprogramowanymi podstawowymi nazwami funkcji, których języki programowania używają do zarządzania przypadkowością. Służą do generowania liczby lub sekwencji liczb losowych między dwiema wartościami granicznymi ustalonymi przez programistę. Aby zainicjować początkowe miejsce serii, niektóre języki programowania robią to automatycznie, ale inne używają nowej funkcji, która służy do aktualizowania miejsca początku serii w każdym wykonaniu programu. RND odnosi się do kodu języka programowania BASIC, który jest używany do generowania tej koncepcji.

W tej propozycji wszystko jest przypadkowe. Pozycja pierwszego punktu, który definiuje pierwszy wiersz serii. Kierunek, rozmiar i szerokość linii proponowanej sekwencji. Zakres kolorów, które są używane. Generowany jest losowy kolor RGB, obliczana jest jego komplementarność i między nimi uzyskiwany jest zakres 2 wartości chromatycznych. Liczba linii w każdej kompozycji jest również losowa. Zakończenie wykonywania algorytmu zależy od umiejętności użytkownika programu.

Maria Cuevas,
profesor na Wydziale
Sztuk Pięknych Uni-
wersidad Compluten-
se Madrid (UCM).
Członek grupy
badawczej UCM.
Brała udział w lic-
nych kongresach,
konferencjach
i seminariach zwią-
zanych z technolo-
gią, kolorem
i przestrzenią
reprezentacji.
Autorka książki
„Struktury logiczne
w sztukach pięk-
nych”. Współautor-
ka książek z zakresu
wprowadzenia do
koloru, iluzji optycz-
nych oraz zastoso-
wania matematyki
w sztuce i designie.
Obecnie zajmuje się
rozwojem środowisk
interaktywnych urzą-
dzeń do wizualizacji
złożoności i porząd-
ku oraz rozwojem
Wearable Compu-
ting Art (ifacts).